

E-PRZEGŁĄD Oświatowy

ZA LUTY 2025

RADCA PRAWNY

Pismo interwencyjne w sprawie bonów na laptopy

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" stanowczo sprzeciwia się obecnej, dyskryminacyjnej formule redystrybucji bonów na zakup laptopów. Po raz kolejny Ministerstwo Cyfryzacji funduje tysiącom nauczycieli niepokój wywołany chaosem i brakiem sprawiedliwości oraz transparentności przy przyznawaniu środków publicznych na wskazany cel.

Biorąc pod uwagę powyższe wnosimy o uchylenie w całości art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1771), który wyklucza nauczycieli:

1. pozostających w stanie nieczynnym, przebywających na świadczeniu rehabilitacyjnym lub na urlopie dla poratowania zdrowia;
2. zawieszonych w pełnieniu obowiązków na podstawie art. 85t ust. 1-3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela;
3. przebywających na urlopie bezpłatnym, trwającym nie krócej niż 14 dni;
4. urlopowanych (w tym przebywających na urlopie dla poratowania zdrowia) lub całkowicie zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854).

Domagamy się ponadto rozszerzenia katalogu beneficjentów programu wsparcia kompetencji cyfrowych nauczycieli poprzez zmianę w rozporządzeniu Ministra Cyfryzacji

z dnia 28 września 2023 r. w sprawie określenia grup nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych uprawnionych do otrzymania wsparcia sfinansowanego ze środków publicznych (Dz. U. poz. 2071) i nadanie § 1 pkt 1 następującego brzmienia: Nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w:

1. publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737), z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1a, 1b oraz pkt 2 lit. a;
2. okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289 i 1860);
3. publicznych kolegiach pracowników służb społecznych,
4. nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w:
 - a. urzędach organów administracji rządowej,
 - b. kuratoriach oświaty,
 - c. specjalistycznej jednostce nadzoru,
 - d. Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz okręgowych komisjach egzaminacyjnych,
 - e. organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych;
5. nauczyciele zatrudnieni w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy z dnia

14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, oraz w publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej;

6. nauczyciele zatrudnieni w publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6 i ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe;

7. nauczyciele skierowani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach działających na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10), zwanych dalej "szkołami europejskimi";

8. nauczyciele szkół za granicą;

9. nauczyciele zatrudnieni w:

a. publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego,

b. publicznych innych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz niepublicznych innych formach wychowania przedszkolnego;

10. nauczyciele urlopowani na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854);

11. pracownicy zatrudnieni u pracodawców niewymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1-3, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kierowników praktycznej nauki zawodu, posiadający kwalifikacje określone dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz

wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli;

12. pracownicy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy na stanowiskach wychowawców, pedagogów oraz na stanowiskach kierowniczych, posiadający kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą co najmniej w połowie obowiązującego ich czasu pracy - pozostających w stosunku pracy na dzień 30 września 2023 r.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący KSOiW NSZZ „Solidarność”
dr Waldemar Jakubowski

OPINIA KSOiW

Po spotkaniu w Pałacu Prezydenckim

Spotkanie miało miejsce 31 stycznia 2025 roku w Pałacu Prezydenckim. Krajowy Sekretariat Nauki Oświaty NSZZ „Solidarność” reprezentował przewodniczący Waldemar Jakubowski.

Obrady poświęcone zostały nowemu przedmiotowi: edukacja zdrowotna w odniesieniu do projektu Rozporządzenia MEN z dnia 15 listopada 2024 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Zagadnienie zostało poddane analizie z perspektywy medycznej, pedagogicznej oraz psychologii rozwojowej. Obrady prowadzili prof. dr hab. Andrzej Waśko Przewodniczący Rady do Spraw Rodziny, Edukacji i Wychowania oraz prof. dr hab. Piotr Czauderna Przewodniczący Rady do Spraw Ochrony Zdrowia.

Perspektywę pedagogiczną i psychologiczną przedstawili dr Szymon Grzelak Prezes Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej oraz dr Zbigniew Barciński Prezes Stowarzyszenia Pedagogów „Natan”. Doktor Grzelak, na wstępie swojej wypowiedzi, stwierdził, że najbardziej aktualne badania IBE wyraźnie wskazują, że wychowanie do życia w rodzinie spełnia swoją funkcję i jest w pełni akceptowalne w środowisku. Zaznaczył także, że ewentualne wprowadzenie edukacji zdrowotnej będzie sprzeczne

z art. 48 Konstytucji, a także będzie istotnym źródłem konfliktów wśród rodziców, kadry pedagogicznej i uczniów, ponieważ nie bierze pod uwagę różnych poglądów na sprawę seksualność, jakie istnieją w polskim społeczeństwie. Problemów takich nie sprawia zaś WDŻ. Edukacja zdrowotna w swojej istocie jest też sprzeczna z wyzwaniem demograficznymi i kulturowymi, przed jakimi stanie, a właściwie już staje, nasze społeczeństwo. Ignorowane są też dwudziestopięcioletnie zasoby przedmiotu WDŻ w postaci programów, podręczników, kadry, doświadczeń, dostępnych pomocy. Stwierdził także, że założony przez MEN brak kosztów regulacji w żaden sposób nie przystaje do rzeczywistości, koszty będą musiały być i to niemałe.

Pozytywne założenia edukacji zdrowotnej też trudno przewidzieć, a w uzasadnieniu do rozporządzenia ministerstwo wyraźnie zapisało, że edukacja zdrowotna nie będzie miała wpływu na stan zdrowia uczniów (sic!). W takim razie, jaka jest celowość jego wprowadzenia? Zdaniem dra Szymona Grzelaka celem nie jest dobro i zdrowie młodzieży, a ideologia sprzeczna ze zdrowym rozsądkiem.

Dr Zbigniew Barciński w swoim wystąpieniu „Zmiana ideału wychowawczego” dokonał porównania podstaw przedmiotu WDŻ i edukacja zdrowotna. W wychowaniu do życia w rodzinie wartością podstawową była rodzina i małżeństwo, wzorcem aktywności seksualnej była miłość małżeńska i płodność, podobnie jak panowanie nad popędami, akceptacja własnej płci i świadomość dojrzałości.

W edukacji zdrowotnej mowa jest tylko o zdrowiu rozumianym bardzo pobieżnie, małżeństwo znika, pojawia się za to świadoma zgoda partnerów, następuje faktyczne odrzucanie płodności i uleganie popędowi, a także ambiwalentny stosunek do własnej tożsamości płciowej, największą wartością za to jest przyjemność. Między tymi elementami brakuje logicznego związku, nie wiadomo np. dlaczego przyjemność ma być najwyższą wartością, jakie jest tego uzasadnienie. Podawane przez

MEN „argumenty” nie odnoszą się do zapisów podstawy programowej w żaden sposób. Stąd wniossek, że twórcami podstawy kierowała ideologia. Podsumowując tę część wystąpień, prof. Andrzej Waśko wskazał na zamiar budowania nowego społeczeństwa i równocześnie poddał wątpliwość czy będzie można mówić w ogóle o społeczeństwie w takim wypadku. Jego zdaniem wątpliwa jest także prosta droga od przyjemności do szczęścia, co w znacznym stopniu redukuje człowieka.

W drugiej części wystąpień dr n. o zdr. Magdalena Krysińska - Pisarek kierownik Zakładu Kształcenia i Komunikacji w Zdrowiu Publicznym - Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego przekazała wiele cennych informacji i analiz dotyczących obecnego stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Jak stwierdziła, najważniejszym celem Instytutu jest wydłużenie życia Polaków, dla przykładu według badań Instytutu każda złotówka zainwestowana w profilaktykę skutkuje 13 zł oszczędności w systemie zdrowia. Najważniejsze, według niej, problemy polskiej młodzieży to otyłość, używki, zdrowie psychiczne, brak aktywności fizycznej i infodemii. Wśród badanej grupy siódmostoklasistów 20% używało papierosów elektronicznych, 25% alkoholu, a co dwunasty upił się. Problemy ze zdrowiem psychicznym ma blisko połowa populacji szkół podstawowych i ponadpodstawowych, z różnych form aktywności fizycznej w sposób nieprzerwany korzysta jedynie 30% badanych, natomiast jedna trzecia ma do czynienia z fake newsami i nie wie, jak sobie z tym problemem poradzić. Skuteczna profilaktyka wymaga z kolei bardzo wysokich kwalifikacji, niedopuszczalne zatem jest, według doktor Krysińskiej – Pisarek nauczanie przedmiotu edukacja zdrowotna przez nieprzygotowane do tego osoby.

Podczas spotkania wyraźny sposób zarysowała się rozbieżność między postrzeganiem problemów związanych z edukacją zdrowotną przez lekarzy i pedagogów. Większość członków Rady do Spraw Ochrony Zdrowia wyrażała akceptację i zrozumienie dla edukacji

zdrowotnej, natomiast pedagodzy, wpisując przedmiot w szerszy kontekst i rozumiejąc lepiej i dojrzałej problemy edukacji i wychowania, byli przeciwni temu przedmiotowi. Najlepszym tego przykładem było wystąpienie pana Piotra Hartmanna Sekretarza Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, który stwierdził, że upowszechnienie wiedzy o zdrowiu automatycznie zapewni jego poprawę, co wzbudziło rozbawienie wśród doświadczonych pedagogów.

Dr Waldemar Jakubowski - Przewodniczący Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty, zreferował z kolei opinie KSOiW na temat edukacji zdrowotnej, jakie zostały przesłane do MEN. Na wstępie stwierdził, że konstrukcja podstaw jest wewnętrznie sprzeczna, jedne ich elementy nie wynikają z drugich, zawierają wiele zapisów przeniesionych bezpośrednio z dokumentów WHO, tłumaczonych zresztą dość niechlujnie i bez związku z obecną rzeczywistością szkolną. Zapisy podstaw są wzajemnie wykluczające się i budzą zaniepokojenie także w aspekcie wychowawczym, autorzy podstaw zakładają akceptację zachowań i postaw, które w żadnym przypadku nie są zgodne ze zdrowym rozsądkiem i akceptowane. Dotyczy to przede wszystkim zachwiania własnej podmiotowości, która ma zostać podporządkowana założeniom inkluzji. Deklarowany optymizm życiowy, panowanie nad emocjami w sposób redukujący osobowość, niejasny model rodziny, zachwianie proporcji między obowiązkami rodziców i uczniów, afirmacja postaw anormatywnych seksualnie i społecznie, a także elementy ideologii klimatyzmu, wyrażające się na przykład w zalecanej diecie planetarnej. Sama konstrukcja dokumentu budzi wątpliwości, a podział na 5 różnych rodzajów zdrowia nie wytrzymuje krytyki naukowej. Zagadnienia konieczne ze względu na naukę o zdrowiu są już nauczane od przedszkola do klas szkoły podstaw ponadpodstawowej, nie ma żadnej potrzeby tworzenia nowego przedmiotu. Funkcję tę spełniają przedmioty już istniejące tak obowiązkowo

jak i nadobowiązkowo: biologia, EDP, WOS, podstawy przedsiębiorczości, godziny do dyspozycji wychowawcy, czy też WDŻ. Nie ma obecnie w systemie też odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów, którzy mogliby na tak wysokim, założonym poziomie, nauczać planowanego przedmiotu. Przewodniczący KSNiO stanął także w obronie nauczycieli WDŻ, ich dorobku i zaangażowanie w proces wychowania dzieci młodzieży, jego bagatelizowanie jest skandaliczne.

Przewodniczący KSOiW
dr Waldemar Jakubowski

OPINIA KSOiW

Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników niebędących nauczycielami, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej oraz w niektórych innych jednostkach organizacyjnych.

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” opiniuje negatywnie projekt rozporządzenia i stanowczo sprzeciwia się zaproponowanym w załączniku do rozporządzenia stawkom minimalnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników niebędących nauczycielami, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej oraz w niektórych innych jednostkach organizacyjnych. Uważamy, że minimalne wynagrodzenie zasadnicze w każdej kategorii zaszeregowania powinno stanowić kwotę nie mniejszą niż minimalne wynagrodze-

nie za pracę ustaloną dla pracowników zatrudnianych poza sektorem oświatowym, czyli obecnie 4666 zł brutto. Ustalenie minimalnego wynagrodzenia zasadniczego na poziomach zaproponowanych w załączniku, w poszczególnych tabelach prowadzi do patologii podczas zatrudniania tej grupy pracowników, ponieważ:

1. Pracownicy nie będący nauczycielami zatrudniani w szkołach i placówkach, którzy są objęci opiniowanym rozporządzeniem otrzymują wynagrodzenie niższe niż w szkołach samorządowych (stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników samorządowych są na wyższym poziomie niż w proponowanych załącznikach i wynoszą ponad 4000 zł).
2. Znaczące różnice między minimalnym a maksymalnym wynagrodzeniem zasadniczym prowadzą do nierównego traktowania pracowników w zakresie wynagrodzenia, ponieważ zarówno w różnych, jak i tych samych placówkach pracownik, na tym samym stanowisku, wykonujący tę samą pracę, może otrzymać różne wynagrodzenie zasadnicze.
3. Dodatek za wysługę lat liczony jest od minimalnego wynagrodzenia zasadniczego, przez co każdy z pracowników, który otrzymuje wynagrodzenie zaproponowane w rozporządzeniu i ma prawo do maksymalnego dodatku za wysługę lat, traci miesięcznie kilkaset złotych w stosunku do pracownika zatrudnionego w szkole samorządowej.
4. Szkoły prowadzone przez poszczególne ministerstwa świadomie i z premedytacją „obchodzą” prawo oferując pracownikom wynagrodzenie zasadnicze niższe od minimalnego, uzupełniając je następnie dodatkowymi składnikami, takimi jak dodatek specjalny czy premia.
5. Skala zjawiska dotyczy 5240 pracowników niepedagogicznych w skali kraju, a to oznacza, że w przypadku spełnienia żądań KSOiW NSZZ „Solidarność”, deficyt budżetu państwa szczególnie mocno się zwiększy.

W świetle powyższego wnosimy, aby Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej uwzględniło naszą propozycję i określiło minimalny poziom wynagrodzenia zasadniczego pracowników niepedagogicznych w I kategorii zaszeregowania na poziomie co najmniej 4666 zł brutto.

Z poważaniem

Przewodniczący KSOiW NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski

Prezydium KSOiW NSZZ „Solidarność”

Krzysztof Wojciechowski

OPINIA KSOiW

Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” dot. projektu rozporządzenia MEN z dnia 17 stycznia 2025 r. w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” opiniuje negatywnie projekt rozporządzenia i stanowczo sprzeciwia się proponowanym zmianom:

1. W zakresie dotyczącym powoływania członków Kapituły, KSOiW proponuje, aby Minister Edukacji Narodowej powoływał ich spośród osób będących uznanymi autorytetami w dziedzinie oświaty i wychowania, dających rękojmię prawidłowego wykonywania zadań Kapituły, zgłaszanych przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny, organy prowadzące szkoły i placówki, reprezentatywne związki zawodowe zrzeszające nauczycieli w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego. Dodatkowo proponujemy, aby skład Kapituły zmieniał się w połowie trwania kadencji, co pozwoli na zachowanie ciągłości Kapituły i umożliwi uzupełnienie tego gremium w przypadku niewywiązywania się ze swoich obowiązków, powołanych już członków Kapituły. Rugowanie przedstawicieli związków zawodowych z zasiadania w Kapitulce uważamy za skandaliczne. Związki zawodo-

we - które reprezentują nauczycieli i dbają o ich prawa - zostały w projekcie wykluczone z tego procesu. Dotychczas organizacje nauczycielskie, organy prowadzące szkoły oraz nadzór pedagogiczny mogły zgłaszać kandydatów do Kapituły. Nowe przepisy przekazują całą władzę w ręce ministra, który samodzielnie zdecyduje o składzie tego gremium. Brak przejrzystych zasad rotacji oznacza, że skład Kapituły może stać się zamkniętym kręgiem osób zależnych od ministra, bez mechanizmów demokratycznej kontroli. Żadne gremium powoływane przez prezydenta, premiera czy ministra nie posiada dożywotniej kadencji. Ustanowienie dożywotniej kadencyjności członków Kapituły stawia to gremium na równi z gremiami wybieranymi według standardów obowiązujących w krajach trzeciego świata i państwach niedemokratycznych.

Dotychczas przewodniczący i jego zastępca byli wybierani przez członków Kapituły. Teraz będzie ich wskazywał sam minister. To kolejny krok w stronę centralizacji decyzji i eliminowania autonomii tego gremium. Zaproponowany przez MEN zapis w §3 w brzmieniu: „Członek Kapituły może być odwołany w przypadku wykonywania przez tego członka czynności lub zajęć podważających zaufanie do prawidłowego wykonywania zadań Kapituły”. Taki zapis daje Ministrowi Edukacji możliwość odwołania członka Kapituły z bliżej nieokreślonych powodów, nawet jeżeli zostanie on pomówiony, a minister subiektywnie uzna, że w jego przekonaniu zarzut zasługuje na rozważenie, nawet jeżeli jest błahy.

2. Niezrozumiałym dla nas jest usunięcie spośród kryteriów, które Kapituła brała pod uwagę, przyznając tytuł profesora oświaty, „wysokiego poziomu kultury języka”. Od kandydatów do tytułu profesora oświaty powinno wymagać się najwyższych standardów posługiwania się językiem ojczystym, by stanowili inspirację dla swoich koleżanek i kolegów a przede wszystkim uczniów.

3. Zmiany proponowane przez MEN rodzą poważne pytania o niezależność Kapituły i obiektywizm oceniania dorobku zawodowego nauczycieli. Czy wybór profesorów oświaty będzie oparty na rzeczywistych osiągnięciach pedagogicznych, czy raczej na decyzjach politycznych, a sam tytuł stanie się jedynie dodatkowym „zastrzykiem” pieniędzy dla pewnej grupy nauczycieli?

W imieniu Prezydium KSOiW NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski

Krzysztof Wojciechowski

Lesław Ordon

RADCA PRAWNY

Komunikat ze spotkania związków zawodowych z Ministerstwem Edukacji Narodowej 17 lutego 2025 r. w sprawie rozporządzenia „płacowego nauczycieli”

KSOiW NSZZ „Solidarność” reprezentowali członkowie Prezydium: Wiesława Stec, Lesław Ordon i Krzysztof Wojciechowski. Stronę ministerialną reprezentowali wiceministrowie Paulina Piechna-Więckiewicz i Henryk Kiepusa.

MEN przedstawiło dane statystyczne dotyczące liczby nauczycieli w systemie edukacyjnym i wysokości średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Według resortu zarobki nauczycieli ze wszystkimi dodatkowymi składnikami przekraczają średnie wynagrodzenia, ustalone na poziomie ustawowym. Ponad 20% średniego wynagrodzenia nauczycieli stanowią dodatek za wysługę lat i wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

KSOiW negatywnie oceniła projekt rozporządzenia „płacowego nauczycieli”. Krytycznie oceniliśmy także sposób prowadzenia rozmów w sprawie wynagrodzenia nauczycieli na dany rok. W momencie, kiedy kwota bazowa jest już dawno ogłoszona w ustawie budżetowej, a ustalenie kwot wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stopniach awansu zawodowego jest zabiegiem czysto

technicznym, nie może być mowy o uzgodnieniach ze stroną społeczną. KSOiW nie uznaje takiego sposobu prowadzenia rozmów za uzgodnienia, a tego typu spotkania nazywa „fasadowymi”.

Wobec powyższego prawdziwie UZGODNIANIA należy rozpocząć już przed przedstawieniem projektu budżetu państwa.

Nadal stoimy na stanowisku, że kwota bazowa dla nauczycieli powinna wzrosnąć w 2025 roku o co najmniej 15%, do kwoty 6206,42 zł, co przełożyłoby się na realny wzrost wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli.

Propozycje MEN w sprawie waloryzacji wynagrodzenia nauczycieli w 2025 r. kształtuje się więc następująco:

- 1) nauczyciel początkujący 5153 zł (magister) i 5027 zł (licencjat),
- 2) nauczyciel mianowany 5310 zł (magister) i 5156 zł (licencjat),
- 3) nauczyciel dyplomowany 6211 zł (magister) i 5405 zł (licencjat).

Gdyby strona rządowa uwzględniła propozycje Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność”, wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli kształtowałoby się na poziomie:

- 1) nauczyciel początkujący 5644 zł,
- 2) nauczyciel mianowany 5815 zł (w przypadku tych nauczycieli należałoby uruchomić jednorazowo rezerwę celową w wysokości 5%, aby osiągnięto poziom 6105 zł),
- 3) nauczyciel dyplomowany 6802 zł.

KSOiW zatem ponownie krytycznie odniosła się do proponowanych kwot wynagrodzenia zasadniczego, zwłaszcza niewielkiej różnicy między poziomem zarobków nauczyciela początkującego a mianowanego. Tak ukształtowane wynagrodzenia wypaczają ideę awansu zawodowego.

Ponadto zaznaczyliśmy, że rozmowy idą zdecydowanie zbyt wolno, a tempo prac w ministerstwie nie wskazuje na poważne ich traktowanie oraz czyni dialog pozornym.

Na nasze pytania kiedy wreszcie ruszą prace legislacyjne w sprawach wcześniej ustalonych kwestii, ministerstwo odpowiedziało, że

te które wywołują skutki finansowe będą omawiane na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów i wejdą w życie 1 września 2025 r. oraz kolejno: 1 stycznia i 1 września 2026 r. Dotyczy to takich zagadnień jak: nagroda jubileuszowa, odprawa emerytalna, wydłużenia świadczenia kompensacyjnego do 2042 r. i ustalenia 18 godzinnego pensum dla nauczycieli praktycznej i teoretycznej nauki zawodu. Nie określono jednak szczegółów – które i kiedy?

Pozostałe problemy (bezkosztowe), przedstawione w komunikacie z 12 grudnia 2024 r., będą zmieniane na poziomie ustawowym i rozporządzeń również w najbliższym czasie. Zaapelowaliśmy, aby pozostałe kwestie były rozwiązane w trybie pilnym.

W kwestii urlopu dla poratowania zdrowia, urlopu na żądanie, podwyższenia dodatku za wychowawstwo, wynagrodzenia za wycieczki czy wynagrodzenia za warunki trudne i uciążliwe (za pracę, a nie za miejsce), MEN pozostaje nieugięte - nie dostrzega problemu, zagrożeń dla systemu edukacji ani dla samych nauczycieli oraz niesprawiedliwego ich traktowania.

Zaapelowaliśmy o ściślejszą współpracę między poszczególnymi resortami w takich kwestiach jak ustalenie kwot wynagrodzenia zasadniczego pracowników niepedagogicznych czy bonu na laptopa. W naszym przekonaniu należy w trybie pilnym dokonać zmian w przepisach, aby wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach oświatowych mogli otrzymać ów bon. Dodatkowo podkreśliliśmy, że podejście MEN do kwestii wynagrodzenia nauczycieli czy urlopu dla poratowania zdrowia doprowadzi do katastrofy i przemęczenia nauczycieli. Zwłaszcza, że są oni jednocześnie obciążeni godzinami nadwymiarowymi, kolejnymi dużymi reformami, przy jednoczesnym braku możliwości skorzystania właśnie z urlopu dla poratowania zdrowia.

KSOiW zaznaczyła, że można odnieść wrażenie, że MEN swoimi działaniami chce doprowadzić do likwidacji szkolnictwa publiczne-

go na rzecz szkolnictwa niepublicznego, ponieważ szkolnictwo niepubliczne otrzymuje środki na finansowanie swojej działalności w porównywalnej wysokości do szkół publicznych, może pobierać opłaty za edukację, nie musi realizować edukacji włączającej czy jest zwolnione z rozporządzenia dot. zadań domowych. Ogólnie ma środki, aby zatrudniać najlepszych nauczycieli, samemu podnosić jakość kształcenia i uatrakcyjnić swoją ofertę.

Za Prezydium KSOiW

Krzysztof Wojciechowski

OPINIA KSOiW

Opinia w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia

*Szanowna Pani
Barbara Nowacka
Minister Edukacji Narodowej*

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” informuje, że zaprezentowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w dniu 17 lutego projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli nie spełnia art. 4 ust. 2 i 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, narusza ww. przepisy oraz porozumienie Ministra Edukacji Narodowej z Krajową Sekcją Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” z dnia 10 lipca 1990 r. w sprawie zasad współdziałania w dziedzinie oświaty i wychowania organów administracji państwowej z instancjami Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”.

KSOiW stoi na stanowisku (o czym informowaliśmy w opinii dotyczącej ustawy budżetowej na rok 2025), że kwota bazowa dla nauczycieli powinna wzrosnąć o co najmniej 15% do kwoty 6206,42 zł, co przełożyłoby się na wzrost wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli.

Nadal uważamy, że kwota bazowa dla nauczycieli powinna wzrosnąć o co najmniej 15% w stosunku do kwoty 6206,42 zł, co prze-

łożyłoby się na wzrost wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli o wyżej wymienioną wartość. Propozycja MEN waloryzująca wynagrodzenie nauczycieli kształtuje się następująco w 2025r:

1. początkujący 5153 zł (magister) i 5027 zł (licencjat)
2. mianowany 5310 zł (magister) i 5156 zł (licencjat)
3. dyplomowany 6211 zł (magister) i 5405 zł (licencjat)

KSOiW dodatkowo wskazuje, że zaproponowane przez MEN kwoty wynagrodzenia zasadniczego, zwłaszcza niewielka różnica między nauczycielem początkującym a mianowanym powodują, że awans zawodowy staje się fikcją, traci swój walor rozwojowy i wypacza jego ideę.

Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność” proponuje, aby wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli w 2025 r. kształtowało się na poziomie:

1. początkujący 5644 zł,
2. mianowany 6105 zł,
3. dyplomowany 6802 zł.

*W imieniu Prezydium NSZZ „Solidarność”
Przewodniczący KSOiW NSZZ „Solidarność”
dr Waldemar Jakubowski
Skarbnik KSOiW NSZZ „Solidarność”
Krzysztof Wojciechowski*

KOMUNIKAT KSOiW

Komunikat z obrad Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” - 25 lutego 2025 r.

25 lutego 2025 r. odbyło się posiedzenie Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”. Obrady otworzył przewodniczący KSOiW Waldemar Jakubowski. Po powitaniu zgromadzonych członków, zatwierdzono porządek posiedzenia oraz stwierdzono prawomocność obrad Rady.

Główne punkty posiedzenia:

1. Omówienie bieżącej działalności:
 - a) Przedstawiono sprawozdania z udziału

przedstawicieli sekcji w komisjach sejmowych na temat:

- poradni psychologiczno – pedagogicznych (niepokojąca jest rosnąca przewaga podmiotów komercyjnych) oraz malejącego udziału dzieci i młodzieży w zajęciach wychowania fizycznego (przedstawiciele rządu nie potrafią znaleźć recepty na to groźne zjawisko),

- Radzie Dialogu Społecznego (skandaliczne dysproporcje wynagrodzeń w szkołach resortowych - najlepiej zarabia się w Ministerstwie Klimatu!).

b) Omówiono opiniowane akty prawne oraz prace grup roboczych w Ministerstwie Edukacji Narodowej:

- praca zespołu płacowego przestała właściwie mieć już sens,

- kwestie awansu również utknęły w miejscu,

- najbardziej zaawansowane są prace nad zmianami w działaniu komisji dyscyplinarnych.

- Kontrowersyjne okazało się rozporządzenie o Kapitulce Profesora Oświaty - kompletnie pozbawia związku zawodowe wpływu na działanie tego organu, oddając całość kompetencji Ministerstwu Edukacji Narodowej, które chce przejąć zadania strony społecznej i tym samym zlikwidować niezależność Kapituły.

c) Przedstawiono relację ze spotkania w ministerstwie na temat planowanego wprowadzenia instytucji Rzecznika Praw Ucznia.

- „Solidarność” uważa, iż powoływanie takiej instytucji jest niepotrzebne i bardzo kosztowne.

Działanie to wydaje się chwytem propagandowym ministerstwa, które nie służy budowaniu oświaty wysokiej jakości.

Odpowiedzią na sytuację w oświacie jest stanowisko przyjęte przez KSOiW. Opisuje ono w szczegółowy sposób najbardziej dotkliwe zjawiska w systemie edukacji.

Przyjęto również stanowiska w sprawie wypowiedzi pani minister Barbary Nowackiej podczas 80. rocznicy wyzwolenia niemieckiego obozu śmierci Auschwitz - Birkenau oraz stano-

wisko w sprawie programu „Laptop dla nauczyciela”.

1. Sprawozdania budżetowe

a) Przedstawiono i przyjęto sprawozdanie z realizacji budżetu za rok 2024 (uchwała).

b) Zaprezentowano projekt uchwały budżetowej na rok 2025, po czym odbyła się dyskusja i głosowanie nad dokumentem (projekt został przyjęty).

2) Inne kwestie organizacyjne

a) Omówiono organizację pielgrzymki do Ravensbrück.

b) Podjęto uchwałę w sprawie przyznania Złotych Odznak KSOiW.

c) Zatwierdzono protokół z poprzedniej Rady Sekcji.

3) Sprawy różne i wolne wnioski

a) Poruszono temat Edukacji Narodowej, organu prasowego KSOiW.

b) Ustalono termin kolejnej Rady Sekcji na 27-28 maja 2025 r.

c) Przeprowadzono dyskusję w ramach wolnych wniosków.

Posiedzenie zakończono po wyczerpaniu porządku obrad.

Przewodniczący KSOiW

Waldemar Jakubowski

RADCA RADZI...

Dodatkowe wynagrodzenie roczne

Dodatkowe wynagrodzenie roczne, potocznie określane mianem "trzynastki", stanowi jedno ze świadczeń pracowniczych przysługujących niektórym pracownikom zatrudnionym w jednostkach sfery budżetowej. Zasady nabywania prawa oraz ustalania wysokości i wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego określa ustawa z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz.U.2023.1690). Powyższe świadczenie jest wypłacane każdemu pracownikowi sfery budżetowej zatrudnionemu na umowę o pracę, po nabyciu przez niego prawa na warunkach wskazanych w dalszej części niniejszego arty-

kułu, niezależnie od rodzaju ww. umowy. Nie ma więc znaczenia, czy pracownik jest zatrudniony na czas nieokreślony czy na określony czas.

Komu przysługuje wynagrodzenie roczne?

Prawo do otrzymania wynagrodzenia rocznego mają pracownicy jednostek budżetowych tj. pracownicy:

1. państwowych jednostek sfery budżetowej, dla których środki na wynagrodzenia są kształtowane na podstawie odrębnej ustawy (np. pracownicy służby cywilnej – na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, czy nauczyciele na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela);
2. zatrudnieni w urzędach organów władzy publicznej, kontroli, ochrony prawa oraz sądach i Kancelarii Sejmu, Senatu, Prezydenta RP;
3. samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych prowadzących gospodarkę finansową w sposób określony w ustawie o finansach publicznych- np. pracownicy zatrudnieni w starostwach powiatowych;
4. biur poselskich, senatorskich lub poselsko-senatorskich oraz klubów, kół albo zespołów parlamentarnych.

Powyższe świadczenie nie przysługuje jednak osobom, których wynagrodzenie jest określone ustawą z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624) np. Prezydentowi RP, Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkom Sejmu i Senatu, a także żołnierzom oraz funkcjonariuszom m.in. Policji, Agencji Wywiadu, ABW, CBA, SG, SW, SOP.

Nabycie prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego

Prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości, pracownicy wskazani powyżej, otrzymują po przepracowaniu u pracodawcy pełnego roku kalendarzowego. Natomiast pracownicy, których staż pracy u danego pracodawcy wynosi co najmniej 6 miesięcy, nabywają prawo do ww. wynagrodzenia w wysokości proporcjonalnej do przepracowanego

okresu, chyba że:

- stosunek pracy nawiązano w trakcie roku szkolnego lub akademickiego, zgodnie z organizacją pracy odpowiednio szkoły lub szkoły wyższej;
- pracownik został zatrudniony do pracy sezonowej – w przypadku, gdy umowa o pracę została zawarta na sezon trwający co najmniej trzy miesiące;
- pracownika powołano do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej;
- stosunek pracy rozwiązano np. w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, likwidacją pracodawcy, przeniesieniem służbowym, wyborem, powołaniem;
- pracownik podjął zatrudnienie np. w wyniku przeniesienia służbowego, na podstawie powołania lub wyboru, po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej;
- pracownik korzysta z urlopu wychowawczego, macierzyńskiego, ojcowskiego, opiekuńczego, dla poratowania zdrowia, rodzicielskiego, do celów naukowych, artystycznych lub kształcenia zawodowego;
- stosunek pracy wygasł w związku ze śmiercią pracownika.

Jednakże, pracownik nie nabędzie prawa do wynagrodzenia rocznego w przypadkach nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy trwającej dłużej niż dwa dni, stawienia się do pracy w stanie nietrzeźwym, po wymierzeniu kary dyscyplinarnej wydalenia z pracy lub służby, lub po rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Wysokość i termin wypłaty

Pracodawcy są zobowiązani do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego najpóźniej w ciągu pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego, następującego po roku, za który przysługuje wynagrodzenie. Oznacza to, że wypłata „trzynastek” za rok 2024 r., na mocy przepisów ww. ustawy, powinna zostać zrealizowana najpóźniej do końca marca 2025 r.

Wynagrodzenie roczne ustala się w wy-

sokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę, otrzymanego przez pracownika, w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje ww. wynagrodzenie. Przy dokonywaniu obliczeń uwzględnia się wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy (po przywróceniu do pracy). Oznacza to, że przy ustalaniu wynagrodzenia rocznego bierze się pod uwagę m.in. wynagrodzenie zasadnicze pracownika za pracę faktycznie wykonaną, dodatki stażowe, premie, dodatki o charakterze stałym lub periodycznym. Należy jednak wskazać, przy obliczeniu ww. wynagrodzenia nie uwzględnia się np. nagród jubileuszowych, ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wynagrodzenia za okres urlopu szkoleniowego, wynagrodzenia za czas gotowości do pracy.

Dochodzenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego

Pracodawca może odmówić pracownikowi wynagrodzenia rocznego tylko, gdy pracownik nie nabył prawa do ww. świadczenia, zgodnie z warunkami opisanymi powyżej.

Jednakże, w przypadku, gdy pomimo nabycia prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, świadczenie to nie zostało wypłacone pracownikowi, może on dochodzić roszczeń z tytułu niewypłacenia dodatkowego wynagrodzenia w całości lub w części na zasadach wskazanych w Kodeksie Pracy. Oznacza to, iż powództwo o wypłatę ww. wynagrodzenia powinno zostać skierowane do sądu pracy właściwego dla pozwanego bądź przed sąd, w którego obszarze właściwości praca jest lub była wykonywana.

Co ważne, roszczenia dochodzone z tytułu niewypłacenia ww. roszczenia przedawniają się zgodnie z art. 291 Kodeksu Pracy z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Tomasz Gryczan - radca prawny

